

Työ- ja elinkeinoministeriö

kirjaamo@tem.fi

Viite: Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö 7.11.2017, dnro TEM/2072/03.01.01/2017, TEM069:00/2017

**PIRKANMAAN ELY-KESKUKSEN LAUSUNTO TYÖTTÖMYYSTURVALAIN JA JULKISESTA
TYÖVOIMA-YRITYSPALVELULAIN MUUTTAMISTA KOSKEVASTA HALLITUKSEN
ESITYKSESTÄ**

Pirkanmaan Ely-keskus pitää lähtökohtaisesti hyvänä asiana, että työttömällä työnhakijalla on esityksen mukaan mahdollisuus opiskella ammatillisia valmiuksia parantavia tai yritystoimintaa tukevia opintoja työttömyysetuudella. Myönteisenä nähdään myös se, että opintoja voi suorittaa riippumatta siitä, ovatko ne nykyisen työttömyysturvalain 2 luvun 10 § mukaan pää- vai sivutoimisia.

Asiaan liittyy kuitenkin muutamia sekä työ- ja elinkeinotoimistoihin, työttömiin työnhakijoihin sekä koulutuksen tarjoajiin vaikuttavia seikkoja, jotka Ely-keskus haluaa nostaa esiin:

Periaatteessahan säännösmuutosten tavoitteena on aina kaiketi säännösten selkiyttäminen ja byrokratian vähentäminen. Pirkanmaan Ely-keskuksen näkemyksen mukaan esitetyt muutokset lisäävät TE-toimistojen hallinnollista taakkaa ja tiedottamisen merkitys korostuu.

Esitetyssä mallissa lyhytkestoinen opiskelu työttömyysetuudella olisi ensisijainen vaihtoehto, eikä työnhakijalla olisi mahdollisuutta omaehtoiseen opiskeluun julkisen työvoima- ja yrityspalvelulain 6 luvun mukaan. On erittäin tärkeää, että muutoksia koskeva tiedottaminen tulee olemaan selkeää ja yksiselitteistä, jotta myös asiakkaat ymmärtävät mistä on kyse.

Esityksen mukaan työttömällä säilyisi työttömyysetuuden saamisen edellytyksenä velvollisuus hakea kokoaikatyötä sekä osallistua työllistymistä edistäviin palveluihin niitä hänelle tarjottaessa. Tämä on sinänsä hallitusohjelmassa esitetyn idean mukaista, mutta työ- ja elinkeinotoimiston tehtäväksi jäisi tapauskohtainen arviointi siitä, onko opiskelu tarkoituksenmukaisempaa kuin tarjotun työn hakeminen,

vastaanottaminen taikka työllistymistä edistäviin palveluihin osallistuminen. Ei kauhean kiva juttu.

Työttömyysetuudella tuettavien opintojen tulisi esityksen mukaan antaa ammatillisia valmiuksia tai tukea yritystoimintaa. Soveltamisalan ulkopuolelle jäisivät selkeästi harrastusluonteiset opinnot. Vaikka edellytystä tulkittaisiin laajasti niin silti työ- ja elinkeinotoimistolle jää tehtäväksi ratkaista opintojen luonne. Mitäs sitten jos harrastuksesta voisi tulla työ?

Esitetyt muutokset saattavat joissakin tilanteissa aiheuttaa työttömälle katkoksia työttömyysturvaan. Pirkanmaan Ely-keskuksen näkemyksen mukaan opiskelun mahdollistaminen tulee kirjoittaa säännöksiin niin, että epäselviltä tilanteilta vältytään. Ehkä jopa niin, että työnhakijalla olisi mahdollisuus etsiä töitä ja osallistua työllistymistä edistäviin palveluihin, mutta ei velvollisuutta, sen jälkeen kun toimisto olisi arvioinut opinnot säännösten mukaisiksi. Tässä kohden jäisi TE-toimistolta muutama ylimääräinen työvaihe pois.

Kaavaillut muutokset tulevat oletettavasti lisäämään myös enintään kuusi kuukautta kestävien koulutusten tarjontaa. Mitä vaikutuksia on sillä, että opinnot rajataan kuuteen kuukauteen? Onko tarjottava koulutus riittävän laadukasta? Herää kysymys, mitä ovat lyhytkestoiset, ammatillisia valmiuksia parantavat opinnot, jotka kestävät kuusi kuukautta? Miten tämä ajatus toimii eri koulutusasteilla?

Vaikka esitys on lähtökohtaisesti positiivinen, siihen sisältyy myös työllisyyden hoidon näkökulmasta muutama ongelmallinen kohta. Työllistyminen on tutkitusti kaikkein todennäköisintä silloin kun työttömyys ei ole kestänyt pitkään. Kannattaa pohtia, synnyttääkö uudistus vaikkapa nuorten kohdalla tilanteita, joissa työttömyysetuudella tuettu opiskelu pidentää työttömyysjaksoa ja näin ollen heikentää työllistymisen mahdollisuuksia? Olisiko syytä rajata opiskelumahdollisuutta työttömyysetuudella iän tai työttömyyden keston perusteella siten, että työttömyysetuudella opiskelu kohdentuisi henkilöille joiden työttömyys uhkaa pitkittyä?

Pirkanmaan Ely-keskus näkee erityisen myönteisenä sen, että esitys ohjaa työttömiä aktiivisuuteen ja mahdollisuuteen parantaa työllistymisvalmiuksiaan omilla valinnoillaan.

Aikuiskoulutuspäällikkö

Riikka Joutsensaari

Työllisyysasiantuntija

Petri Lehtimäki